

Deri er jeg tilbøielig enig med den ærede Ord-
 fører: Jærnbanedriften er ganske vist i en
 vis Forstand en økonomisk Foranstaltning,
 og det er naturligt, at Staten ogsaa bør
 have nogen Forrentning af de meget be-
 tydkelige Kapitaler, der anvendes derpaa.
 Men paa den anden Side have Jærnbanerne
 et andet Formaal, som jeg nu for Resten fra
 mit Synspunkt betragter som Hovedformaa-
 let, nemlig det at være til Gavn for Befolk-
 ningen i det hele. Dette har jeg betragtet
 som Hovedformaalet for Jærnbanerne, og
 jeg tror ogsaa, at det fra flere andre Sider
 er betragtet som saadant, og det først er i
 den seneste Tid, at man er kommet ind paa,
 at Jærnbanerne skulle forrente sig. Men
 hvis man vil det, hvis man forlanger For-
 rentning af Banerne, saa maa man ganske
 vist slaa ind paa en anden Driftsmaade, og
 saa maa man ind paa noget, der ligner,
 hvad de gamle sjællandske Jærnbaner gjorde,
 nemlig Forhøjelse af Takster, og komme ind
 paa at behandle Publikum hensynsløst; og
 ikke sætte sig noget andet Formaal end at
 skaffe Udbytte, og jeg tror i den Henseende
 vil det til dels kunde gøres anvendeligt paa
 de sjællandske Jærnbaner, hvad den meget
 ærede Ordfører udtalte ved denne Sags første
 Behandling om Driften af Bømb-Bømbvigbanen:
 at denne Bane har forsøgt sig i en hidtil
 her i Landet ukendt Retning, nemlig i Ret-
 ning af at saa saa stor Erstatning for
 det af Banen præsterede Arbejde, som vel
 muligt. Jeg skalde tage meget fejl, om det
 ikke ogsaa var Hovedformaalet for de gamle
 sjællandske Jærnbaner, og om ikke Grunden
 til, at Taksterne ikke vare satte høiere, end
 de vare, inderst var den, at de paa flere Si-
 der havde Konkurrenter i Dampskibsfarten
 og derfor vare nødte til noget at indrette
 sig derefter. Hvor vidt det for øvrigt er et
 Princip, som man vil anerkende, det vil
 jeg ganske henstille, men jeg tror, at den
 Betragtning vistnok ogsaa har været gæl-
 dende her. Den ærede Ordfører udtalte
 ved samme Lejlighed tillige, hvad jeg med
 den høitæredede Formands Tilladelse maaste
 maa oplæse et Par Linier af — det angaar
 ogsaa den efter hans Mening ulykkelige
 Bømb-Bømbvig Bane: „Det viser sig, at
 Bømb-Bømbvig Banen efterhaanden har ar-
 bejdet sig saaledes fast, at den nu er kommen
 ind blandt de ulykkelige Baner her i Landet,
 der have absolut Driftsunderskud, og det vil
 vist ikke vare længe, inden man bliver nødte
 til at gøre et Forsøg i en anden Retning.“
 Dette findes i Folketingstidenden for 1888
 — 89. Sp. 679—80. Jeg skal kun dertil be-
 mærke, at deri har den ærede Ordfører fuld-
 stændig Ret; det er en aldeles urigtig Paa-

stand, han der har fremsat; thi Bømb-
 Bømbvig Banen har ingenstunde haft Drifts-
 underskud; men har aarlig al den Tid, den
 er drevet, haft Overskud. I Forstningen
 gav den noget Udbytte til Aktionærerne,
 men efterhaanden som Vedligeholdelsen træ-
 vede større Udgifter, kunde der ikke gives
 Aktionærerne noget Udbytte, fordi Pengene
 maatte anvendes til Banens Vedligeholdelse,
 og der blev ogsaa anvendt Midler ud
 over det strængt nødvendige til Vedligehol-
 delsen, saa der i Eft. blev købt Jærnsveiler
 til ca. en Mil af Banen, og der blev anvendt
 de bedste Eggesveiler til Fornyelse, lige-
 som ogsaa Stinesfornyelsen sker med den
 bedste Sort Staalstinner, den har været i
 Stand til at ombygge tre større Træbroer
 med murede Piller og Jærnoverbygning,
 ligesom den ogsaa har givet et Tilskud af
 25,000 Kr. til Anlæg af en Havnebane.
 Dette forekommer mig at være tilstrækkeligt
 Bevis paa, at den ærede Ordfører der har
 taget fejl, altsaa har fremsat en Paa-
 stand, der er fuldstændig urigtig. Naar man nu
 ser hen til, hvorledes Driften af vore Baner
 foregaaet i de sidste tre Aar, viser det sig,
 efter at vi ere komne over Vanstuelighederne
 med de gamle sjællandske Baner, at der er
 en stadig Stigning i Overskuddet, og dette
 Overskud, der var gaaet ned med næsten et
 Par Millioner Kroner, og med Udgangen af
 1887—88 kun var 1,741,500 Kr., er nu i de
 tre Aar ved Udgangen af Driftsaaret 1890
 —91 steget til 3,098,300 Kr., saaledes altsaa,
 at der er en Forrentning af omtrent 2 pCt.
 af de til Jærnbaneanlægene anvendte Kapi-
 taler, og uagtet der er foregaaet saa betyde-
 lige Takstnedsættelser, en saa betydelig Ud-
 videlse af Togene, og i det hele taget er
 gjort meget for Befolkningens eller, om man
 vil, det rejsende Publikums Bekvemmelighed,
 har Banerne dog givet dette Udbytte. Naar
 man nu ser hen til, at en meget stor Stræk-
 ning af de Baner, som Staten driver, ikke
 mere end dækker deres Driftsudgifter, og der
 endogsaa er ikke ubetydelige Strækninger,
 der ikke en Gang bære deres Driftsudgifter,
 men maa have Tilskud til Driften, saa fore-
 kommer det mig, at det er et ganske godt
 Resultat, og jeg er tilbøielig til at antage,
 at naar man vilde tage disse Baner for
 sig selv, som drevs af det gamle sjæl-
 landske Jærnbaneelskab, og beregnede de-
 res Udgifter og Indtægter for sig, vilde
 man komme til en Forrentning, der omtrent
 er lige saa stor som den, det sjællandske
 Jærnbaneelskab fik ud af sine. Det var jo
 nemlig ikke saaledes, at de havde 6 pCt i
 Forrentning af deres samlede Anlægskapital,
 det var kun af deres Aktiekapital, men det